

Onsdagen den 6 april 2011

Den framtida EU-politiken för internationella investeringar

P7_TA(2011)0141

Europaparlamentets resolution av den 6 april 2011 om den framtida EU-politiken för internationella investeringar (2010/2203(INI))

(2012/C 296 E/05)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av meddelandet från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén av den 7 juli 2010 om en samlad EU-politik för internationella investeringar (KOM(2010)0343) samt kommissionens förslag av den 7 juli 2010 till Europaparlamentets och rådets förordning om införande av övergångsordningar för bilaterala investeringsavtal mellan medlemsstater och tredjeländer (KOM(2010)0344),
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 3 mars 2010 med titeln "Europa 2020 – En strategi för smart och hållbar tillväxt för alla" (KOM(2010)2020) samt meddelandet från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén av den 9 november 2010 med titeln "Handel, tillväxt och världspolitik – Handelspolitiken – en hörnsten i Europa 2020-strategin" (KOM(2010)0612),
- med beaktande av rådets slutsatser av den 25 oktober 2010 om en samlad EU-politik för internationella investeringar,
- med beaktande av OECD:s uppdaterade riktlinjer för multinationella företag,
- med beaktande av EU-domstolens rättspraxis om medlemsstaternas underlåtenhet att uppfylla sina skyldigheter, särskilt domen i mål C-205/06, kommissionen mot Österrike, av den 3 mars 2009, domen i mål C-249/06, kommissionen mot Sverige, av den 3 mars 2009 samt domen i mål C-118/07, kommissionen mot Finland, av den 19 november 2009,
- med beaktande av artikel 48 i arbetsordningen,
- med beaktande av betänkandet från utskottet för internationell handel och yttrandena från utskottet för utveckling och utskottet för ekonomi och valutafrågor (A7-0070/2011), och av följande skäl:
 - A. Genom Lissabonfördraget infördes utländska direktinvesteringar bland EU:s exklusiva befogenheter, såsom föreskrivs i artiklarna 3.1 e, 206 och 207 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget).
 - B. Sedan 1959 har mer än 1 200 bilaterala investeringsavtal ingåtts av medlemsstaterna på bilateral nivå, och nästan 3 000 bilaterala investeringsavtal har ingåtts totalt.
 - C. Det är allmänt vedertaget att inkommande investeringar kan förbättra värdlänternas konkurrenskraft, medan anpassningsstöd för lågutbildade arbetstagare kan behövas för utgående investeringar. Alla regeringar är skyldiga att främja fördelaktiga effekter av investeringar, samtidigt som man förhindrar eventuella skadliga effekter.

Onsdagen den 6 april 2011

- D. I artiklarna 206 och 207 i EUF-fördraget definieras inte utländska direktinvesteringar, men EU-domstolen⁽¹⁾ har angett hur den tolkar begreppet utländska direktinvesteringar, på grundval av tre kriterier: det ska betraktas som en varaktig investering, som representerar minst 10 procent av det anknutna företagets eget kapital/aktier och ger investeraren den administrativa kontrollen över det anknutna företagets verksamhet. Denna definition stämmer överens med IMF:s och OECD:s definitioner och skiljer sig från exempelvis portföljinvesteringar och immateriella rättigheter. Det är svårt att dra en tydlig skiljelinje mellan utländska direktinvesteringar och portföljinvesteringar och det kommer att bli svårt att tillämpa en stelbent rättslig definition på den investeringspraxis som tillämpas i verkliga världen.
- E. I vissa medlemsstater används breda definitioner av begreppet "utländsk investerare", där en enkel postadress anses räcka för att fastställa ett företags nationalitet. Det har gjort att vissa företag har kunnat väcka talan mot sina egna länder via bilaterala investeringsavtal som har undertecknats av tredjeländer. Alla europeiska företag bör kunna förlita sig på framtida EU-investeringsavtal eller frihandelsavtal som innehåller investeringskapitel.
- F. Uppkomsten av nya länder med stor investeringskapacitet som lokala eller globala makter har ändrat det klassiska synsättet enligt vilket investerarna bara kom från industriländerna.
- G. Efter de första tvistlösningsfallen på 1990-talet och trots att erfarenheterna i allmänhet var positiva, blev ett antal problem tydliga på grund av användningen av vaga formuleringar i avtal, som kan ge upphov till tolkningar, särskilt när det gällde risken för konflikt mellan privata intressen och de offentliga myndigheternas regleringsuppdrag, exempelvis i fall där antagandet av motiverad lagstiftning ledde till att en stat dömdes av internationella skiljemän för överträdelse av principen om "rättvis och jämlik behandling".
- H. Förenta staterna och Kanada, som var bland de första länder som blev föremål för sådana domar, har anpassat sina modeller för bilaterala investeringsavtal för att begränsa tolkningsutrymmet i skiljeförfarandet och garantera ett bättre skydd för sitt offentliga ingripande.
- I. Kommissionen har ställt samman en förteckning över de länder som kommer att vara privilegierade partner vid förhandlingen om de första investeringsavtalen (Kanada, Kina, Indien, Mercosur, Ryssland och Singapore).
- J. Den nyligen inrättade Europeiska utrikestjänsten ska också förstärka EU:s globala närvaro och roll, bland annat när det gäller att främja och försvara EU:s handelsmål på investeringsområdet.
1. Europaparlamentet konstaterar att utländska direktinvesteringar som ett resultat av Lissabonfördraget numera ingår i EU:s exklusiva befogenheter. Parlamentet konstaterar att denna nya exklusiva EU-befogenheten innebär en dubbel utmaning – å ena sidan för hanteringen av de befintliga bilaterala investeringsavtalen och å andra sidan för definitionen av en investeringspolitik för EU som uppfyller investerarnas och de mottagande ländernas förväntningar men även EU:s bredare ekonomiska intressen och utrikespolitiska mål.
2. Europaparlamentet välkomnar denna nya EU-befogenhet och uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att ta detta tillfälle i akt att tillsammans med parlamentet bygga upp en integrerad och sammanhängande investeringspolitik som främjar investeringar av hög kvalitet och på ett positivt sätt bidrar till ekonomiska framsteg och hållbar utveckling i världen. Parlamentet anser att det på ett lämpligt sätt måste få delta i utarbetandet av den framtida investeringspolitiken och att det för detta krävs ett ordentligt samråd om mandaten för kommande förhandlingar samt regelbundna meningsfulla genomgångar av läget i pågående förhandlingar.

⁽¹⁾ Dom av den 12 december 2006, Test Claimants in the FII Group Litigation mot Commissioners of Inland Revenue (mål C-446/04).

Onsdagen den 6 april 2011

3. Europaparlamentet konstaterar att EU är ett viktigt ekonomiskt block som väger tungt i förhandlingar. Parlamentet anser att en gemensam investeringspolitik kan tillmötesgå både investerarnas och de berörda ländernas förväntningar och bidra till att öka EU:s och dess företags konkurrenskraft samt att öka sysselsättningen.

4. Europaparlamentet konstaterar att det behövs ett samordnat europeiskt regelverk som är utformat för att tillhandahålla säkerhet och till att uppmuntra främjandet av EU:s principer och mål.

5. Europaparlamentet påminner om att det har skett en dramatisk ökning av utländska direktinvesteringar under den nuvarande globaliseringsfasen. År 2007, året innan investeringarna började påverkas av den globala ekonomiska och finansiella krisen, nådde de utländska direktinvesteringarna en rekordhög siffra på nästan 1 500 miljarder euro. EU är dessutom den största källan till utländska direktinvesteringar i hela världsekonomin. Parlamentet betonar dock att investeringarna minskade 2008 och 2009 på grund av den globala ekonomiska och finansiella krisen. Parlamentet understryker även att ungefär 80 procent av det totala värdet på utländska direktinvesteringar i världen gäller gränsöverskridande fusioner och förvärv.

6. Europaparlamentet välkomnar kommissionens meddelande om en samlad EU-politik för internationella investeringar, men betonar att kommissionen, samtidigt som den har stor fokus på skyddet av investerare, bättre bör ta itu med rätten att skydda den offentliga regleringskapaciteten och leva upp till EU:s skyldigheter att genomföra en konsekvent politik för utveckling.

7. Europaparlamentet anser att investeringar kan ha positiva effekter på tillväxt och sysselsättning, inte bara i EU utan även i utvecklingsländer, i den mån som investerare aktivt bidrar till värdestatens utvecklingsmål, det vill säga genom att stödja den lokala ekonomin genom tekniköverföring och användning av lokal arbetskraft och lokala resurser.

8. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att minnas de lärdomar som har dragits på multilateral, plurilateral och bilateral nivå, särskilt när det gäller de havererade OECD-förhandlingarna om ett multilateralt avtal om investeringar.

9. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att utforma EU:s investeringsstrategi på ett försiktigt och samordnat sätt genom att stödja sig på bästa praxis från bilaterala investeringsavtal. Parlamentet konstaterar att medlemsstaternas avtal skiljer sig åt innehållsmässigt sett och uppmanar därför kommissionen att sammanjämka dessa skillnader och utforma en fast modell för EU:s investeringsavtal, som också skulle kunna anpassas med utgångspunkt från partnerlandets utvecklingsnivå.

10. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att snarast möjligt utfärda frivilliga riktlinjer, t.ex. i form av en modell för bilaterala investeringsavtal, som medlemsstaterna skulle kunna använda för att bidra till ökad säkerhet och konsekvens.

Definitioner och tillämpningsområde

11. Europaparlamentet ber kommissionen att tydligt definiera de investeringar som ska skyddas, inbegripet både utländska direktinvesteringar och portföljinvesteringar. Parlamentet anser dock att spekulativa investeringsformer, i enlighet med kommissionens definition, inte ska skyddas. Om immateriella rättigheter inbegrips i tillämpningsområdet för investeringsavtalet, inbegripet avtal för vilka förslag till mandat redan har lagts fram, anser parlamentet att bestämmelserna inte får inverka negativt på produktionen av generiska läkemedel och att undantagen enligt TRIPS när det gäller folkhälsan måste respekteras.

12. Europaparlamentet konstaterar med oro att förhandlingar om en mängd olika typer av investeringar skulle leda till att exklusiva och delade befogenheter blandas samman.

Onsdagen den 6 april 2011

13. Europaparlamentet anser att begreppet "EU-investerare" bör införas för att betona vikten av att främja investerare från alla medlemsstater på lika villkor enligt andan i artikel 207 i EUF-fördraget. På så sätt garanteras lika villkor för investeringsverksamhet och investeringsskydd.

14. Europaparlamentet påminner om att EU-medlemsstaterna använder en bred definition av begreppet "utländsk investerare" i sina standardmodeller för bilaterala investeringsavtal. Parlamentet ber kommissionen att bedöma om detta har lett till otillbörliga metoder. Parlamentet begär att kommissionen tydligt ska definiera utländska investerare, på grundval av denna bedömning och OECD:s senaste vägledande definition av utländska direktinvesteringar.

Investerarskydd

15. Europaparlamentet understryker att investerarskydd för alla EU-investerare måste fortsätta att ha högsta prioritet för investeringsavtalen.

16. Europaparlamentet konstaterar att förhandlingar om bilaterala investeringsavtal är en tidskrävande process. Parlamentet uppmanar kommissionen att verkligen använda sina personalresurser och materiella resurser vid förhandlingarna om och ingående av EU-investeringsavtal.

17. Europaparlamentet anser den begäran som uttrycktes av rådet i dess slutsatser om meddelandet – att EU:s nya rättsliga ram inte bör påverka investerarskyddet och garantierna under de befintliga avtalen negativt – skulle kunna leda till att vilket nytt avtal som helst skulle kunna bestridas och riskera den nödvändiga balansen mellan investerarskydd och skyddet av regleringsrätten – i en tid med ökade inkommande investeringar. Parlamentet anser dessutom att en sådan utformning av bedömningskriteriet kan strida mot andan och meningen i artikel 207 i EUF-fördraget.

18. Europaparlamentet anser att behovet av att identifiera bästa praxis, vilket rådets slutsatser också pekar på, är ett förnuftigare och effektivare alternativ, som möjliggör utveckling av en konsekvent EU-politik om investeringar.

19. Europaparlamentet anser att investeringsavtal som ingås av EU i framtiden bör grundas på bästa praxis som bygger på medlemsstaternas erfarenhet och omfatta följande normer:

- icke-diskriminering (nationell behandling och mest gynnad nation), med en tydligare ordalydelse i definitionen, där det nämns att utländska och inhemska investerare måste verka under "liknande förutsättningar", och där en viss flexibilitet tillåts i klausulen om mest gynnad nation för att inte hindra regionala integrationsprocesser i utvecklingsländer,
- rättvis och skälig behandling, definierad på grundval av den behandlingsnivå som har fastställts i internationell sedvanerätt,
- skydd mot direkt och indirekt expropriation, med en definition som fastställer en tydlig och rättvis balans mellan offentliga välfärds mål och privata intressen samt innehåller bestämmelser om adekvat ersättning med utgångspunkt från de skador som uppstått i fall av olaglig expropriation.

20. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att bedöma den potentiella effekten av en paraplyklausul i framtida europeiska investeringsavtal och lägga fram en rapport för både Europaparlamentet och rådet.

Onsdagen den 6 april 2011

21. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att garantera ömsesidighet i förhandlingarna om marknadstillträde med sina främsta handelspartner i industriländerna och med de större tillväxtekonomierna, samtidigt som man tänker på behovet av att undanta känsliga sektorer och bevara en asymmetri i EU:s handelsförbindelser med utvecklingsländerna.

22. Europaparlamentet noterar att den förväntade ökade säkerheten kommer att hjälpa små och medelstora företag att investera utomlands och anser i detta sammanhang att dessa företag måste få yttra sig under förhandlingarna.

Skydd av regleringsrätten

23. Europaparlamentet betonar att investeringsavtal som ingås av EU i framtiden måste respektera möjligheten till offentliga ingripanden.

24. Europaparlamentet uttrycker sin djupa oro när det gäller graden av handlingsfrihet för internationella skiljemän att göra en bred tolkning av klausuler om investerarskydd, vilket har lett till att legitim offentlig reglering har uteslutits. Parlamentet uppmanar kommissionen att framställa tydliga definitioner av normer för investerarskydd för att undvika sådana problem i de nya investeringsavtalen.

25. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att i alla framtida avtal inkludera specifika bestämmelser om rätten för parterna i avtalet att bland annat reglera inom områdena skydd av den nationella säkerheten, miljöskydd, folkhälsa, arbetstagares och konsumenters rättigheter, industripolitik och kulturell mångfald.

26. Europaparlamentet understryker att kommissionen ska besluta från fall till fall om de sektorer som inte omfattas av framtida avtal, exempelvis känsliga sektorer som kultur, utbildning, folkhälsa, och sektorer som har strategisk betydelse för det nationella försvaret, och ber kommissionen att informera Europaparlamentet om det mandat som kommissionen fått för varje fall. Parlamentet konstaterar att EU också bör vara medvetet om oron bland dess partner i utvecklingsländerna och inte kräva mer avreglering om dessa partner anser att det är nödvändigt för deras utveckling att skydda vissa sektorer, särskilt offentliga tjänster.

Införande av sociala normer och miljönormer

27. Europaparlamentet understryker att EU i sin framtida politik också måste främja investeringar som är hållbara, respekterar miljön (särskilt i råämneshandlingar och industri) och främjar arbetsförhållanden av god kvalitet i de företag som investeringen är riktad till. Parlamentet uppmanar kommissionen att i alla framtida avtal inkludera en hänvisning till OECD:s uppdaterade riktlinjer för multinationella företag.

28. Europaparlamentet upprepar, när det gäller investeringskapitlen i de bredare frihandelsavtalen, sitt krav på att en klausul om företags sociala ansvar och effektiva sociala och miljörelaterade klausuler ska inkluderas i varje frihandelsavtal som EU ingår.

29. Europaparlamentet begär att kommissionen utvärderar hur sådana klausuler har inkluderats i medlemsstaternas bilaterala investeringsavtal och hur de skulle kunna inkluderas i framtida fristående investeringsavtal.

30. Europaparlamentet välkomnar att ett antal bilaterala investeringsavtal för närvarande har en klausul som förhindrar en urvattning av social lagstiftning och miljölagstiftning för att locka investeringar och uppmanar kommissionen att överväga att inkludera en sådan klausul i sina avtal i framtiden.

Onsdagen den 6 april 2011

Twistlösningsmekanism och EU:s ansvar

31. Europaparlamentet anser att förändringar måste göras av det nuvarande twistlösningssystemet, så att det inbegriper större öppenhet, möjlighet för parterna att överklaga, skyldighet att uttömma lokala rättsliga lösningar om de är tillräckligt tillförlitliga för att garantera rättssäkerhet, möjlighet att använda amicus curiae-föredragningar (sakkunnigutlåtanden) och skyldighet att välja en enda plats för skiljeförfarandet som sker mellan investerare och stater.

32. Europaparlamentet anser att om man vill kunna garantera ett omfattande investeringsskydd måste man vid sidan av ett system för twistlösning mellan stater även ha ett system för twistlösning mellan en investerare och en stat.

33. Europaparlamentet är medvetet om att EU inte kan använda befintliga system för twistlösning inom Internationella centralorganet för biläggande av investeringstvister (Icsid) och Förenta nationernas kommission för internationell handelsrätt (Uncitral) eftersom EU inte är medlem i någon av organisationerna. Parlamentet uppmanar EU att inkludera ett kapitel om twistlösning i varje nytt investeringsavtal som ingås av EU i enlighet med de reformer som föreslås i denna resolution. Parlamentet begär att kommissionen och medlemsstaterna tar sitt ansvar som viktiga internationella aktörer och arbetar för att få till stånd de nödvändiga reformerna av Icsids och Uncitrals regler.

34. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att föreslå lösningar som gör att de små och medels-tora företagen bättre kan finansiera de höga kostnaderna för twistlösningsförfaranden.

35. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att så snart som möjligt lägga fram en förordning om hur ansvaret ska fördelas mellan EU-nivå och nationell nivå, särskilt i ekonomiska termer, om EU skulle förlora ett internationellt skiljemål.

Val av partner och parlamentets befogenheter

36. Europaparlamentet stöder principen att prioriterade partner för EU:s investeringsavtal i framtiden ska vara länder som har stor marknadspotential, men där utländska investeringar behöver ett bättre skydd.

37. Europaparlamentet konstaterar att investeringsrisken i allmänhet är högre i utvecklingsländer och mindre utvecklade länder. Ett starkt och effektivt investerarskydd i form av investeringsavtal är därför en central faktor för att skydda de europeiska investerarna och kan förbättra styrningen, vilket skulle skapa den stabila miljö som behövs för att öka de utländska direktinvesteringarna i dessa länder. Parlamentet noterar att investeringsavtalen, för att ytterligare komma dessa länder till godo, också bör grundas på investerarnas skyldigheter att respektera standarder för mänskliga rättigheter och korruptionsbekämpning som en del av ett bredare partnerskap mellan EU och utvecklingsländerna i syfte att minska fattigdomen. Parlamentet uppmanar kommissionen att bedöma lämpliga framtida partner genom att utnyttja medlemsstaternas bästa praxis för bilaterala investeringsavtal.

38. Europaparlamentet uttrycker sin oro över att de utländska direktinvesteringarna i de minst utvecklade länderna är extremt begränsade och tenderar att koncentreras till naturresurser.

39. Parlamentet anser att i utvecklingsländer bör ökat stöd ges till lokala företag, särskilt genom stimulanter för att öka deras produktivitet, fördjupat samarbete och förbättring av arbetskraftens färdigheter, vilket är områden som har avsevärd potential för att förbättra den ekonomiska utvecklingen, konkurrenskraften och tillväxten i utvecklingsländerna. Parlamentet uppmanar även överföring av ny grön EU-teknik till utvecklingsländerna eftersom det är det bästa sättet att främja grön och hållbar utveckling.

Onsdagen den 6 april 2011

40. Europaparlamentet kräver att parlamentets ståndpunkt ska beaktas till fullo av kommissionen och medlemsstaterna innan investeringsförhandlingarna inleds, samt under dessa förhandlingar. Parlamentet erinrar om innehållet i ramavtalet om förbindelserna mellan Europaparlamentet och kommissionen och uppmanar kommissionen att samråda med parlamentet om förslagen till förhandlingsmandat i god tid för att den ska kunna framföra sin ståndpunkt, vilken därefter måste beaktas noga av kommissionen och rådet.

41. Europaparlamentet betonar att det är nödvändigt att ta hänsyn till Europeiska utrikestjänstens delegationers roll i strategin för den framtida investeringspolitiken, och erkänna deras potential och lokalkännedom som strategiska tillgångar för att uppnå de nya politiska målen.

*

* *

42. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet och kommissionen, till medlemsstaterna samt till Europeiska ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén.

Skydd av Europeiska unionens finansiella intressen – Kampen mot bedrägerier – Årsrapport 2009

P7_TA(2011)0142

Europaparlamentets resolution av den 6 april 2011 om skydd av Europeiska unionens finansiella intressen – Kampen mot bedrägerier – Årsrapport 2009 (2010/2247(INI))

(2012/C 296 E/06)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av sina resolutioner om de föregående årsrapporterna från kommissionen och Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf),
- med beaktande av kommissionens rapport av den 14 juli 2010 till rådet och Europaparlamentet "Skydd av Europeiska unionens ekonomiska intressen – Kampen mot bedrägerier – Årsrapport 2009" (KOM(2010)0382), med bilagor (SEK(2010)0897 och SEK(2010)0898),
- med beaktande av Olafs tionde verksamhetsrapport – årsrapport 2010 ⁽¹⁾,
- med beaktande av revisionsrättens årsrapport om genomförandet av budgeten för budgetåret 2009 samt institutionernas svar ⁽²⁾,
- med beaktande av revisionsrättens årsrapport om den verksamhet som finansieras genom åttonde, nionde och tionde Europeiska utvecklingsfonden (EUF) för budgetåret 2009, samt kommissionens svar ⁽³⁾,
- med beaktande av artiklarna 319.3 och 325.5 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt,
- med beaktande av rådets förordning (EG, Euratom) nr 1605/2002 av den 25 juni 2002 med budgetförordning för Europeiska gemenskapernas allmänna budget ⁽⁴⁾,

⁽¹⁾ http://ec.europa.eu/anti_fraud/reports/olaf/2009/en.pdf

⁽²⁾ EUT C 303, 9.11.2010, s. 1.

⁽³⁾ EUT C 303, 9.11.2010, s. 243.

⁽⁴⁾ EGT L 248, 16.9.2002, s. 1.